

Nr 93.

Av herr **Dahlgren m. fl.**, om provisorisk höjning av dagavlöningen för värnpliktig.

De vid krigsslutet framförda farhågorna för ett minskat intresse för försvarsangelägenheterna ha visat sig besannas. Starkast avspeglar sig detta i rekryteringssvårigheterna beträffande det stamanställda manskapet. Luckorna i rullorna och de vakanta underbefälsbeställningarna ge klart besked om att intresset för militärtjänstgöring med nuvarande löneläge är litet.

Värnpliktstjänstgöringen är ju inte frivillig, varför intresset för försvaret inte kan avläsas i några rekryteringssiffror. Siffrorna för fortsatt utbildning av värnpliktiga till befäl ge emellertid vid handen att tendensen därvidlag är densamma som ovan tecknats. Att denna tendens gör sig gällande trots vissa åtgärder för försvarets demokratisering torde till icke ringa del ha sin grund i att de värnpliktigas ekonomiska läge icke tillräckligt uppmärksammats.

Värnpliktslönen höjdes år 1941 från 50 öre till 1 krona per dag. Redan då förutskickades att löneförhöjningen var alltför blygsam med hänsyn till de värnpliktigas behov. Sedan dess ha avsevärda prisförhöjningar skett och reallönen höjts på den allmänna arbetsmarknaden, vilket innebär att klyftan mellan värnpliktslön och civil lön avsevärt vidgats.

Vid fjolårets riksdag motionerades om högre dagavlöning till de värnpliktiga. Förslaget avlogs emellertid av riksdagen under hänvisning till den pågående försvarsutredningen. Den under senare tid inträdda prisstegringen har emellertid på nytt aktualiserat frågan. Vi finna det därför vara rimligt, att riksdagen, i avvaktan på utredningsresultatet, medger en provisorisk höjning av dagavlöningen till de värnpliktiga. Denna bör lämpligen fastställas till en krona per dag. Vi vilja i detta sammanhang framhålla, att medan kompensation för prisfördyringen numera lämnas i större eller mindre omfattning på praktiskt taget alla löner och arvoden, så utgöra de värnpliktiga ett markant undantag. Deras redan förut låga dagavlöning befinner sig alltså på 1941 års nivå.

Denna njugghet mot de värnpliktiga är icke motiverad ur någon synpunkt och allra minst med hänsyn till försvarsviljan. De värnpliktigas intresse för sin utbildning är avgörande för försvarets effektivitet. Den mest tekniska fulländning av militärmaskineriet är skäligen betydelselös om den inte kombineras med ett levande intresse hos folket och främst dess värnpliktiga ungdom, för försvaret och den militära utbildningen. Vi anse, att ett tillmötesgående av

den värnpliktiga ungdomens krav på en dagavlöning, som tillåter den att tillgodose intressen som inte alltför mycket skilja sig från dem den haft i det civila livet, skulle verka stimulerande på dess försvarsintresse. Då vi emellertid för närvarande inskränka oss till att endast begära en förhöjning med allena en krona om dagen, så sker detta därför att vi tro oss ha skäl att inom en mycket snar framtid förvänta en definitiv och mera tillfredsställande lösning av frågan.

Med hänvisning till ovanstående få vi föreslå,

att riksdagen måtte besluta provisoriskt höja dagavlöningen för värnpliktig med 1 krona per tjänstgöringsdag.

Stockholm i januari 1947.

Gunnar Dahlgren.

Gösta Kempe.

Erik Karlsson.

Erik Jansson.

O. F. Persson.

Gunnar Adolfsson.

Axel Nordström.
